

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

REDACCIO I ADMINISTRACIO

PERLA, 2. — REUS

TELÉFON. N.º M. 168

NO'S RETORNEN EL ORIGINALS

ENCARA QUE NO'S PUBLIQUIN

Any XIII

Núm. 190

Reus, dimecres 21 d'Agost de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIO

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre.
Estranger. 9'—

Número solt 5 cèntims

ENFERMETATS DELS NOIS

Pel metge especialista Francesc Figuerola

DE L'HOSPITAL CIVIC-MILITAR I DEL DISPENSARI MUNICIPAL

LABORATORI de SEROLOGIA I BACTERIOLOGIA
i d'anàlisi químic aplicat a la clínica

REACCIÓ DE WASSERMANN

Carrer de la Font, 12. Reus. Consulta de 3^a a 5

SABONERIA QUEROL

Fàbrica: Carrer Boule (darrera el Teatre Fortuny)-Tel. 318

	Pessetes	Pessetes
Classe Extra, blanc. Quintà (41'6 kgs.)	a 55'50	Arroba 13'90
" Superior "	54'—	" 13'50
" Primera "	50'50	" 12'65
" Segona "	46'50	" 11'65
" Tercera "	44'05	" 11'15
" Corrent "	40'—	" 10'—

FRANC FÀBRICA

SE VEN

un taller de cerralleria mogut amb torçamborn i instal·lat en lloc molt cèntric. Per a informes an aquesta impremta.

L'agitació germanòfila

¿Qué és lo que temen els germanòfils i els alemanys que s'agiten i mouen com si la seva consciència no estés molt tranquil·la? Res no se sab en concret de la nota que es diu que el Govern d'Espanya ha enviat a Berlín. Hi ha qui arriba a negar la seva existència, havent-se sols posat en clar, per boca del

propi ministre d'Estat i d'altres notes oficinoses dels Consells de ministres, que el Govern s'afirma una vegada més en una política de neutralitat. Semblant declaració deuria bastar als germanòfils per a aplacar ses iras. Però no els satisfà. Tenc que saben positivament que el Govern d'Espanya més obrarà per defecte que per excés en tan delicat assumpte, posen el crit en el quint cel i preparen una campanya

nya d'agitació per tota Espanya, no per lo que la nota pot representar en sí, sino perque tal podrien posar se les coses que es vegés el Govern tan apurat, que no hi hagués més remei que passar a vies de fet, posant en execució les mesures necessaries per a posar a salvo nostres interessos i nostra dignitat.

La campanya d'agitació germanòfila està feta «a priori». La previsió alemanya ho calcula tot. Per aixó ara vol assegurar-se el concurs de militars i obrers, preparant grans manifestos que circularán amb apariencia espanyola i que están redactats en el Consulat de Turquia, a Barcelona, des de quin punt se dirigeixen totes les operacions de l'ofensiva alemanya contra la quietat i resignada Espanya.

Hem de veure lo que representa la redacció de documents inspirats per elements estrangers i encaminats a fer torcer el curs de les inclinacions de l'Exèrcit.

Una vegada més se ns està confrontant amb Turquia, que des dels Comitès d'Unió i Progrés, s'ha passat a la intervenció directa d'Alemanya.

El periódic estranger «A B C»—no d'altra manera se'l pot senyalar després de sa campanya encaminada a encendre la guerra civil a Espanya—ha donat la veu d'alerta, com obeint a una consigna. Secundarán la campanya del diari olier els alemanys, inondant fàbriques i

BANC DE REUS

de Descomptes i Préstams

Admetem en concepte de **DIPÓSIT DE CUSTODIA** lliure de comissió de tota classe de títuls, cuidant del cobro dels respectius cupons al seu venciment.

Otorguem préstecs sobre valors de contractació corrent.

Rebem valors en compte corrent, franc de comissió, cuidant així mateix del cobro pels cupons i abonament en compte del seu producte mitjansant avís.

Per a la custòdia dels valors posseïm una *cambrà acurada* posada a cobert de tot risc oferint les majors condicions de seguretat.

quartels amb milers d'impressos, disculpant els crims d'Alemanya i presentant-nos com una nació pobre i humiliada, que no pot fer res més que resignar-se amb sa sort.

PER A FOMENT

Punts de contricció

Tornem an els dies de les grans commocions espirituals — es diu —

Marxava tant rebé el carro de la política espanyola, que ja s'havia deixat les riendes soltes al lleó dels nostres afortunats (!) destins, per a que amb tota pausa s'encaminés cap a les platges del Nord i allí remullar-se les melenes i refrescar-se les interioritats.

Mes per alguna o altra finalitat, digué Goete: «mira el món com vulguis, sempre el trobaràs un costat de dia i un costat de nit». Havía enlluernat tant el sol estiuenç, que 'ls governants no s'havien adonat pas que no tot ho enlluerna l'astre; que la fumarola que ve planant de des de les terres sagnantes, s'havia amuntegat davant nostres ulls, fins a deixar-nos quasi a les fosques.

Els comentaris menudejen a l'entorn de lo mateix; arribarem per fi a donar la sensació al detora que som encara un poble amb dignitat nacional? O bé passarà en l'actual

qüestió, lo mateix que sol succeir en tantes altres d'indole interior?

En el transcurs de la actual lluita universal, hem pogut assaborir la conseqüència que s'endú el poble amb governants que no es decideixen ni per aquest cantó ni per l'altre; i és lògic que el qui es queda al mig del riu, se l'emporti la corrent a una de les vores o se ofegui. Nosaltres anem pel trist camí d'otegar-nos.

Si hom esguarda com corre l'aigua, posat en el paratge on faci remolins, veu com la brossa que devalla amb ella, a l'acostar se al xuclador, va rodant al seu entorn, sense volguer se deixar emportar; és una lluita de dugues forces conscients: la brossa no vol quedar retuda per l'aigua. Mes a la fi, se combeix, xuclada pel remolí. Així també ho fa l'aranya per a caçar mosques; per més que aquestes avalotini i engeguin les ales a tota força per a escapar-se, no's poden despendre de l'aranya que les té agafades.

La guerra actual de les nacionalitats, enclou tots aquests simbolismes: el xuclador d'aigua, l'aranya caça-mosques i foguera de flames que arriben als llocs més lluny llunyans...

El lleó ha parat el carro de Plutó i román a mig camí; tira un ra-

diograma a la llacuna Estigia dient que la barca de Caront, se n'ha anat a fons, i després d'aquella una altra, i després una altra i aquesta conjuntament amb uns pobres desgraciats que van gosar desafiar a les Furies...

El lleó, després d'aquest radiograma, es queda reflexionant i espera la resposta, com si no sapigués que de la llacuna Estigia no'n torna ningú, ni la resposta dels radiogrames que s'hi envien... Mentrestant, Cancerber, el gos que guarda la entrada, se'n riu metafísicament, al contemplar la cara del lleó... Res del món ens causa estranyesa; pero veure com un gos se'n riu d'un lleó...

JORDI ERIN.

Notes polítiques

Espanya i Alemanya

El tema principal dels comentaris en els periòdics segueix essent la campanya iniciada per la premsa germanòfila contra el suposat contingut de la nota enviada a Alemanya.

Tots els periòdics creuen saber el verdader contingut d'eixa nota, comentant-la a son caprici i sobre la base de veure suposats perills per a la nostra neutralitat.

Fins a tal extrem l'assumpte ha despertat interès i passió, que 'ls periòdics fan secció especial i recullen en ella amb títuls més o menys llamatius els comentaris dels restants confreres sobre la qüestió.

Mort del doctor Vera

Ha mort a Madrid el saví doctor i brillant escriptor socialista don Jaume Vera. Amb ell desapareix una de les més rellevants figures del partit socialista.

La malaltia que ha ocasionat la mort del doctor Vera ha estat ateció cardíaca, que se li havia empitjorat en pocs dies.

El doctor Vera disposà que l'en-

terrament fos molt modest i de caràcter civil.

Presidiren el dol el seu fill polític don Alfons Sandóval, el president de la Diputació provincial, el degà dels professors de l'Hospital provincial, el diputat don Daniel Anguiano, en representació de la minoria socialista parlamentaria, el president de l'Agrupació Socialista madrilenya, el metge de capsalera i els Comitès Nacionals del partit socialista i de la Unió General de Treballadors.

L'Agrupació Socialista madrilenya s'ha ofert a pagar les despeses de l'enterrament.

Denúncia

Per suposades injúries al ministre de Foment ha sigut denunciada «La Lucha» de Barcelona.

Plet que no's resol

Quan semblava resolt el plet de l'Alcaldia de Valencia, resulta, segons certes notícies, que el senyor Valentín manté sa actitud, i per ara no tornarà a possessionar-se del càrrec.

S'assegura que el resultat d'aquest plet depén de la sessió del divendres pròxim, en la que el senyor Valentín fixarà definitivament la seva actitud. Compta amb l'adhesió de 20 regidors republicans i reformistes.

En el cas de que el senyor Valentín mantingui sa dimissió, això implicarà que se separa del partit d'Unió Republicana, enc que continuarà sa actuació com regidor al front dels seus amics.

«Eramos pocos...»

L'Agrupació Escolar Socialista Maximalista, nova entitat que acaba de constituir-se a Barcelona, ha publicat un manifest, del qual reprodueix el següent paragraf:

«Somos socialistas, sí; pero ni republicanos, ni liberales, ni conservadores: solamente revolucionarios, antimilitaristas i, por tanto, pacifistas. En una palabra: somos socialistas económicamente y anarquistas políticamente.»

Sí, vaja: una olla de grills!

LA GUERRA

Durant la nit del dia 19 hi hagué violentes accions d'artilleria al Nord i al Sur de l'Avre.

La xifra de presoners fets a l'Oest de Roye passa de 400.

Entre l'Oise i l'Aisne, els francesos rectificaren el front en una extensió de 15 kilòmetres més o menys entre el Sur del Carpepont i Fontenol, realitzant així en tota la línia un avanç en terme mig de 2 kilòmetres.

Els francesos ocuparen el planell a l'Oest de Nampoel, alcançaren la part Sur del desfilader de Daudignicourt i conqueriren Nouvront.

1.700 presoners, entre ells dos caps de batalló, quedaren en poder dels francesos.

—Entre l'Martz i l'Oise, els francesos han continuat el seu progrés. Ses tropes a pesar de la tenaç resistència alemanya s'han apoderat de Fresnieres i han arribat fins a les properies a l'Oest de Lassigny.

Més al Sur, han conseguit sortir dels boscs de Thiascourt.

A la dreta han conquerit Pimvrez i empenyut fins al Sur de Dresincourt. Al Nord de l'Aisne, completant els éxits entre Carlepont i Fontenol, els francesos han pres la vila de Morsdin.

El nombre de presoners fets en aquesta regió des d'ans d'ahir és de

En el reste del front no hi ha res que senyalar.

De col·laboració

FLORS I FULLES

L'il·lusió

Eol no bufá quan la tada de mos ensomnis, consagrant la mare Natura, es banyava al llac... L'aigua cristal·lina semblava encantada. Des de que besá l'alabastre de ses carns és per a mi sagrada la piscina on hi prenc l'aigua per fer ma oració. Hi trobava pau que tant la

he buscada; hi trobo amor i inspiració al ser-ne a sa borada. Velat per l'il·lusió hem sembla tindre-la nua davant ma vista. Sempre la veig a terra encorvada ostentant son cos temptador. Sempre en veig la rossa cabellera per l'aigua del llac mullada reposant sobre son pit genuí. Sempre en veig sa tendra rialla esclatant rublerta d'alegria a sos llavis de carmí, i la mirada reflecte de sos bells ulls blaus que cremen i fan esclaus...

On és, dona divina, el sumptuós palau, ont et reculls? Muntar-ne voldria els esgraons de sa escala alabastrina, cercar la cambra on dorms, de ton jardí d'eterna primavera cercar-ne el perfum de ses flors que deuen ésser cada una un profund sospir de ton cor. Sentir voldria aprop meu ta veu que baixet hem parlés d'amor. Abrigar-me dessota ton cercle i aimar-te sempre amb el mateix ardor.

Els teus ulls

¿A qué tenen els teus ulls, donzella, que quan fulgurant irradia sa mirada, sedueixen? Sa mirada alegre com la llum del dia, romàntica i serena com la lluna triomfanta de la nit, que rublerta de benhaurança s'infiltra al fons, inspira anyorança com una llegenda d'un amor en el temps perduda. ¿Quina força hi resta a son interior tancada, que quan topen ma mirada i ta mirada hem fan bategar el cor? ¿A qué tenen els teus ulls, donzella, que quan miren fan sentir sa cremor?... Son els teus ulls uns astres que llueixen en la foscor, i que al mirar descriuen el teu amor diví.

MIQUEL RIBAS.

Reus.

Jaume Simó i Botarull

ADVOCAT DELS ÍLTRES. COL·LEGI DE REUS I TARRAGONA

Despatx: Robuster, 28, ent., de 11 a 12 i de 16 a 18

DEL CERTAMEN DE L'AGRUPACIÓ HORACI

En l'escola s'hi enclou el problema de la regeneració d'Espanya

Lema: Portem-la al camp

I
Quan el ser humà es feu càrrec de l'alta missió que la Naturalesa li assenyalava, començà a sentir excelses frisanques, espirituals taterneries per conèixer les boniques endevinades més enllà del radi on podia arribar la llum dels seus ulls.

Somnià. Somnià que havia conquerit l'herència d'un viure més racional, enlleugerit de fatigues, que li permetria tastar fantàsiques dolçors de que se sentia dejú.

Somnià que els homes, fugint dels amagatalls, abandonant les brunes balmes que fins allavors havia compartit amb les bestioles de la selva, enriquirien la seva estança en la vida, establint el regnat de la benevolença primer, esclatant més tart la flor dels afectes fraterns.

Sorgí la col·lectivitat. Sorgí una mimica estrafeta; s'embastà una gerja per a que el pensament pogués manifestar-se amb fruit, trobant l'acolliment que li calia.

El sobressortint tou el primer mestre.

Dolors, fatigues, momentàniers que s'esvaeixen menaçant no retornar, esperonaven a l'home prehistòric, i al pas dels anys i al curs de les generacions, en permanent rectificació de mètodes, anà politzant-se la manera de fer-se entendre els uns als altres.

Fins que els més forts s'agenciaren per a conseguir domini damunt dels febles, que eren els més, estroçant-los hi les fonts del sapiguer, per a aixís millor establir en el món dues castes diferents, desavingudes.

S'atribuïren, els més forts, tan-

tàstics poders, ultraterrenes delegacions esbogerrades, i bell punt notaven maror en els seus dominis, i gerillava la seva hegemonia, cercaven un pretext, sembraven la llevor de la discòrdia, provocaven lluites ferres amb el fi d'esquarterar les multituds i matar per una temporada tota mena d'indici rehabilitador de la plebs.

II
Al pas dels sigles, al desenrotllo pausat, empró segur, del sant Progrès, anà posant peu, fer se necessària l'adopció de mides i mètodes que obrissin els intel·lectes a les sanes clarors científiques, alimentades sigles há pels apostols i els martres, pesi a l'opressió de tota mena de teocracies.

A Espanya, on tant sistemàticament han sigut combatudes les adquisicions de la Ciència per una església omnipotent i despòtica, arribà a sentir-se el rubor de l'agè exemple, i, davant del procedir de nacions més riques i venturoses, s'adoptaren, pels homes directores de la cosa pública, mides apropiades.

II
L'escola és el lloc on l'infant hi sofreix els primers enlluernaments. Allí comença a adonar-se de la importància que té la col·lectivitat humana; entra en un món nou, i la vida de relació se li obre com un vano màgic.

Hi porta, a l'escola, els ressabis, els capricis, les candideses, els rampells infantius. Una mare amorosa empeltà en el seu cor les idees més o menys equivocades, per ella adquirides, no atrevint-se a frenar, a escursar les ales fantàsiques del fill, poruga de produir-li un dolor.

Hi va completament desarmat, i el jove pit del nen s'esbadella a les exteriors influències de l'ambient distint. Recull, adopta nous hàbits i apren, més que en la lliçó regla-

mentària en les hores de preparació, voratels seus condeixebles, deslli-gat de la tirania del professor.

Si les paraules, actituds i modals del mestre no respiren la saludable fragància d'una bonesa exquisida, no sabrà el deixeble enamorar-se de qui s'ha fet guiador de la seva intel·lectualitat esmaperduda.

Si, pel contrari, el mestre sab i vol complir la seva difícil missió, restarà revestit d'una auriola d'apòstol davant del deixeble i ambdós n'heuran beneficis.

III
El mestre d'escola deuria ésser agricultor, haver passat anys llars en contacte amb la Naturalesa; haver-se ajupit a la terra, conèixer l'hermós procés de la llevor enterrada, que es fa planta o arbre i per a la seva prosperitat necessita la ma carinyosa que li esporgui els inútils rebrols afamats, peixant li els preparats microbicides i el pa que les arrels esperen per al compliment de la seva missió.

Deuria ésser agricultor, tenir nocions de ciències físiques i exactes; haver viscut la vida camperola on s'hi contempen tota mena de fenòmens natural, i el cor i el seny s'enamoren de l'obra magnífica que Natura du a terme. D'aquèixa manera tindria a punt, per cada cas de la vida escolar, un consell, un exemple, una comparació, altament instructius.

Siguent això el mestre i portant-se aixís, li fora molt planer engrescar la imaginació dels seus deixebles, fent-los enamorats conscients del primer de tots els llibres, del llibre inacabable, eternalment obert als ulls de qui s'ha volgut fer càrrec de que la seva missió a la vida és quelcom més que vegetar i procurar-se benaurances, quasi sempre en perjudici dels demés.

El nostre país, ben situat, d'entranyes prolífiques i clima conve-

nient al màxim de producció, necessita aixecar l'escola al nivell de altres països, per a aconseguir fer-la braçol de la nostra redempció.

Perquè l'escola pugui regenerar Espanya, deu fugir dels vells motllos, dels arcaïsmes tontos i perjudicials. Deu ésser racional, eclèctica i fàcil.

Racional, no acceptant les disbaratades idees que la Ciència ha enoviat, referents al principi del nostre planeta. Ni deu exaltar el belicisme que tantes desventures produeix a la humanitat en l'actual catàstrofe.

Eclèctica, perquè quants més siguin els coneixements que es tracti d'inculcar en el tendre cervell del deixeble, millor aquest podrà defensar-se física i intel·lectualment, en les lluites entre els seus consemblants.

Fàcil, perquè, d'acord amb la moderna Pedagogia, cal que els coneixements li entrin suaument, no a estrabades; com un brevatge deliciós saciant les xardors del seu esperit. I per a millor satisfer les aqueixes xardors, cal anar, com hem dit, a descobrir els misteris de la Naturalesa, penetrar en els seus secrets magnífics, en els seus amors excelsos.

Veu's aquí l'escola que enclou el problema de la regeneració d'Espanya, d'aquesta patria tant abandonada per aquells que podien, devien i acceptaren l'encàrrec de salvar-la.

JOSEP COSTA i POMÉS.

(Treball guanyador d'un accésit al premi d'En Joan Pich i Pon).

SECCIO OFICIAL

Institut general i tècnic de Reus

ANUNCI

Curs de 1918 a 1919.—Matrícula.

Ensenyança Oficial

Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents, durant el

pròxim mes de setembre queda oberta la matrícula d'ensenyança oficial.

Per a efectuar-la, ho faran els alumnes en una sol·licitud impresa que a dit efecte els serà entregada a Secretaria, anotant en ella amb claretat i exactitud les assignatures objecte de la matrícula i al marge de la sol·licitud les que tinguin aprovades del curs anterior. Els alumnes amb més de catorze anys d'edat exhibiran la seva cédula personal corrent i els que es matriculin per primera vegada en aquest Centre una certificació de trobar-se revacunats expedida en forma legal. Acompanyaran a la sol·licitud vuit pessetes en paper de pagós per cada assignatura i un timbre mòvil de 0'10 pessetes per al resguart provisional.

Les matrícules d'honor estan exentes de tot pago, pero se sol·licitarà sa aplicació dintre del mateix mes de setembre en sol·licitud dirigida al senyor Director.

Si algun alumne per causa degudament justificada no hagués pogut matricular-se en dit mes podrà efectuar-ho en el d'octubre, pero abonant dobles drets.

El dia 30 de setembre caduquen els drets inherents a les matrícules fetes en l'actual curs.

Es crida l'atenció dels alumnes, per a que al formalitzar ses matrícules se proveixin del paper de pagós, polices i timbres ajustant-se a les regles de la R. O del 12 del actual inserta en la Gaceta de Madrid del 15.

Hora de despatx: de 10 a 11.

D'ordre del Sr. Vicedirector.

Reus 16 d'agost de 1918.—El Vicesecretari, A. Porta Pallisé.

Cambra de Comerç de Reus

AVIS IMPORTANT

Presentat a les Corts un projecte de llei de Bases per a la reforma de la Contribució industrial i de comerç, de la major importancia per

als electors d'aquesta Corporació, s'invita als mateixos a informar aprop del citat projecte a fi de que la Cambra, assessorada pels seus components, pugui realitzar amb respecte a aquell les gestions que més s'acomodin a l'interés general dels industrials i comerciants que representa.

A l'objecte expressat obre fins al dia 31 d'agost informe oral i escrit, per a evaquar el qual, els electors de la Cambra trobaran en la Secretaria de la mateixa (de 5 a 9) les dades necessaries.

Reus 14 d'Agost de 1918.—El president, Joan Boqué.—El secretari, Joan Cachot.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15	
Baròmetre corregit a 0°.	752.9	754.3	
TERMOMETRE	Màxima Sol. . .	38.8	
	Ombra . . .	30.8	
	Mínima Sol. . .	19.5	
	Ombra . . .	19.5	
PSICOMETRE	Termòmetre sec. . .	27.2	29.2
	Idem humit. . .	20.3	21.2
Humitat relativa de l'aire.	52.5	48.5	
Tensió del vapor acuós. . .	14.2	14.7	
ANEMOMETRE	Direcció del vent.	OSO	S
	Velocitat del vent.	94.	40.
Pluviòmetre.			
Evaporímetre.	4.5	2.2	
Estat del cel.	Ras	Ras	

Uns nois d'aquesta ciutat ahir denunciaren a la Inspecció de Rondes municipals que un d'ells, habitant al carrer del Canyís, havia recullit del carrer de Llovera un bitllet del Banc d'Espanya.

En atent comunicat, se'ns participa que des del proper setembre veurà la llum en aquesta ciutat, sots el títol de «Reus Agrícola» una revista mensual, orguen de la Cambra Agrícola de Reus i sa comarca. La dirigirà el jove enòleg i volgut amic i col·laborador nostre En Josep Marimón Pedret.

F. PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç col·legiat
Arraval Sta. Agna, núm. 57
Valors - Cupons - Camvis - Giros
Compra - venda de valors.
Camvi de monedes i bitllets es-
trangers.

El governador civil de Barcelo-
na ha rebut un telegrama del mi-
nistre d'Estat participant-li la sor-
tida de Galveston per a aquella
capital del vapor «Mar Tirreno»,
amb 11.600 bales de cotó.

Pels guardes municipals ahir fo-
ren denunciats dos ciclistes que
transitaven sense el número de re-
gistre ni bocina en ses bicicletes.

LA CASA BUFILL

Plaça de la Constitució, ven sucre
de canya de Cuba, superior a
70 céntims la lliura de 400 grams.

Ha quedat constituïda a Bayamo
(Cuba) una Comissió Delegada de
la «Associació Protectora de l'En-
senyança Catalana», de la qual han
elegit pel seu Consell Directiu, els
senyors En Josep Hill i Olivé, pre-
sident; En Joan Llopis Selava i
En Josep Mitjans i Mitjans, Tre-
sorers.

En el cas improbable de reunir-
se nombre suficient de senyors re-
gidors, aquest matí l'Ajuntament
celebraria sessió de primera convo-
catoria.

Els obrers pastissers están fent
els treballs necessaris per a reorga-
nitzar la societat de resistència.

Gei SANO (Joaquima)

és el més recomanat per sa puresa.
DIPOSIT Plaça de Catalunya, nú-
mero 7. — Reus.

S'han reunit a Tarragona els de-
legats pastissers de la província,
els quals han visitat al governador

per a fer un recompte de les exis-
tències de les farines intervingudes
resultant haver la distribuïda ja to-
ta els fabricants de Tarragona i
Reus i falta l'entrega d'un fabri-
cant de Tortosa que deu tindre una
existència de 4.000 sacs. Si no arri-
ba a temps el vaixell «Bartolo»,
haurà d'acudir-se al mercat lliure.
Allavors serà quan s'acudirà al pá-
d'única classe.

DEPENDENT D'ESCRITORI

S'ofereix per a tot el dia o per ho-
res. Informes en aquesta impremta.

A la veïna vila de la Selva s'hi ha
constituït un Sindicat Catòlic d'o-
brers del camp.

Aquest és el primer sindicat que
d'aquesta naturalesa es constitueix
a la província.

Comuniquen d'Alcover que s'han
declarat en vaga els espartenyers
per no accedir els patrons a l'au-
ment sol·licitat d'un deu per cent
en els jornals.

La «Gaceta» ha publicat una re-
lació de les escoles que han de pro-
veir-se per concurs, ingrés, d'inte-
rins i per oposició, amb arreglo a
les condicions determinades en l'ar-
ticle 36 de l'Estatut general del Ma-
gisteri.

En dita relació figuren les se-
güents escoles, d'aquesta província:

Mestres d'oposició: Masllorens,
Pratdip, Albiñana, Vilanova d'Es-
cornalbou, Cabra, Figuerola, Pera-
fort i Bisbal de Falset.

Ingrés d'interins: Almoester, Les
Pobles (Aiguamúrcia).

Mestres d'oposició. Campredó
(Tortosa); Caseros, Santa Oliva,
Grogenals, Bisbal de Falset, Vilella
Baixa.

Ingrés d'interins: Albiol, Febró
i Cunit.

SECCIO COMERCIAL

CANVIS CORRENTS
DONATS PER LA JUNTA SINDI-
CAL DEL COL·LEGI
DE CORREDORS DE COMERÇ
DE LA PLAÇA DE REUS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal pessetes	Opera- cions.
440	Gas Reusense.	250
525	Industrial Harinera	400
660	Banco de Reus de Descuentos i presta- mos.	500
500	Obligacions Electra Reusense.	500
25	Companyia Reusen- se de Tranvies, S. A.	250
200	Idem id., Serie B.	500
400	Electra Reusense	500
2600	Institut P. Mata	2500
560	Institut P. Mata.	500
150	Empresa Hidrofórica	125
525	Obligacions Manico- mio Reusense.	500
725	Carbuos de Teruel.	500
200	Fantán de Riudaca-	500

Companyia Reusense de Tramvies

Server de trens que regeix des del
14 de Juliol de 1918

Sortides de Reus (Arrabal Robuster)		Sortides de Salou	
Tren 24 a les 6'50	Tren 23 a les 7'40		
" 26 " 8'25	" 25 " 9'20		
" 2 " 10'25	" 11 " 11'20		
" 12 " 15'15	" 1 " 16'10		
" 36 " 17'05	" 35 " 18'40		
" 38 " 19'20	" 37 " 20'05		

Extraordinaris en els dies festius
" 25 " 11'15 | " 27 " 12'10
" 32 " 16'05

PREUS: Bitllet ordinari 0'75 ptes. —
Bitllet d'anada i tornada 1'05 »
Id. per a nois de 3 a 7 anys 0'60 »

Tarifa especial núm. 4, de bitllets
d'anada i tornada a 0'60 ptes.

S'expedeixen aquests bitllets per als
trens que surten de Reus fins a les 6'50,
i son vàlids per al retorn fins al que surt
de Salou a les 16'10. Els dies festius se
n'expedirán fins al tren de les 11'15, i
servirán per al retorn fins al de les 18'40.

Linia de Valencia

Surten de Salou per a Valencia
6'21, 9'18, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).
Arriben a Salou de Valencia
4'19, 8'32, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

IMP. SANTUÁN - REUS

Gran Hotel - Restaurant de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà : : Habitacions amb banys, dutxes i telèfon

PATHEFONO

Màquina parlant la més econòmica. El diafragma PATHE canta sense agulla. Grandiós assortit en discs dobles.

Magatzems Gisbert

Plaça Constitució, 1
(l'costat de la casa Bofill)

Reus

La Hidràulica Reusense

de **EMILI AULES**

Extens assortit en Mosàics hidràulics
PREUS ECONÒMICS

Camí de Riudoms

Reus

Fàbregas i Recasens

BANQUERS

Valors, Cupons, Banca, Canvi, Giros

Rambla dels Estudis, 4

Barcelona

TELÈFONS A 2248 i A 3453

Els cafès **GIL**

SON: Els de més fortalesa.
Els de més aroma.

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca)-Reus

Manufactura General de Goma i Amianto

BLASI, SAGUÉ i PALLÀS

Despatx: Passeig de Sant Joan, 4.-Barcelona
Fàbrica: Roger de Flor, 170 a 176.-Barcelona

Articles per a la Indústria, Maquinària, Busear, Viticultura, Electricitat, Ortopèdia, Cirurgia, Jugueteria, Sport, etc., etc.—Fabricació de Cánules de Eboïta, amb patent per 20 anys.—Especialitat en el recobert de goma i eboïta de cilindres de ferro per a totes les indústries.—Execució de peces de goma segons dibuix o model.—Borses o bufetes de goma per al gel.

Representant a Reus: Agustí Esteve, Major, 15

DISPONIBLE

El cas més senzill de TOS

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions tranzitòries constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarrals mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants, que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el millor que pot recomenar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i tan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

RIQUÍSSIMA AIGUA DE TAULA

Exigiu sempre el nom LITINOIDES SERRA sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 a 7 pessetes,

UN PAQUET SOL 10 CÈNTIMS

El Reconstituent millor

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes.

L'Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensables per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, entortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA - Arraval Sta. Agna, n.º 80 - **REUS**

Sense aquesta marca

aparell **NO** és un Gramòfon
= CATALEGS GRATIS =

Companyia del Gramòfon - S. A. ESPANYOLÀ

Èxit colossal dels célebres artistes

TITTA RUFO I CARUSO

en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑÀ** - Carrer Major, 22 - Despatx: 24, pral. - **REUS**

Dipòsit de Relotgeria.-Relotges de bntxa ca. i Despertadors des de 2'90 p.

JOSEP SOLÉ

RECADER DE REUS A BARCELONA

BARCELONA

Bou de la Plaça Nova, 16

Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)

Hospital, 4 (Estant).

REUS

Güell i Mercader, (Hostalets), 22
Telèfon 359
Arraval Santa Agna, 5.

TINTORERIA de

Manuel Cibiach

Se renta i tenyeix tota classe de roba. — S'utilitza el planxat elèctric.

Galanes, 7

REUS

A. Terrafeta i de Barberá

Comissions - Representacions

Arraval Robustar, 38, 1.ª P. Reus

Taller de Cerralleria d'obres JOAN ADSERÁ CAMPS

Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la Casa J. Mas Bagá, de Barcelona, i reparació de les mateixes.

Fàbrica de Capses de Cartró

ENRIC VIDAL

Carrer Galló, 4

REUS

Casa PUJOL

TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES

Monterols, 37

REUS

Esteve Massagué

Comissions-Representacions

St. Llorenç, 8, 3.ª P. REUS

V E N D A

Per retirar-se el seu duenyó es ven el CENTRE DE SUSCRIPCIONS instal·lat a l'arraval baix de Jesús, 6. Per informes dirigir-se a Josep Sans.

JOAN PUJOL

Recader de Reus a Barcelona

Arraval alt Jesús,

REUS